Η Φασιστική Απειλή στην Κύπρο και η Αντιμετώπιση της (Φυλλάδιο)

Ιστορικό σημείωμα

Αυτό το φυλλάδιο δημοσιεύτηκε τον Νοέμβρη του 2010, από τις Φάλιες στην Λευκωσία.

Περιεχόμενο

Η φασιστική απειλή στην Κύπρο και η αντιμετώπιση της

(Έχουμε πόλεμο, μην το γελάς μωρό μου) www.falies.com

Το φαινόμενο και το διεθνές πλαίσιο

Η παγκοσμιοποίηση του κεφαλαίου με τα συνεπακόλουθα της οδήγησαν στην υπονόμευση των παλιών ιδεολογικών αξιωμάτων του έθνους – κράτους και έβαλαν σε κρίση τις μονοδιάστατες, “καθαρές” ταυτότητες. Η κρίση αυτή της “εθνικής – πολιτικής” ταυτότητας συνεπικουρούμενη από την οικονομική, παίρνει την μορφή της όξυνσης του κοινωνικού ανταγωνισμού και ταυτόχρονα την στροφή συντηρητικών κομματιών της κοινωνίας προς εθνικιστικές, αυταρχικές απόψεις. Στην Ευρώπη η τάση αυτή αποτυπώνεται τόσο στα αποτελέσματα των τελευταίων εκλογικών αναμετρήσεων με την άνοδο ξενοφοβικών, εθνικιστικών και νεοφασιστικών κομμάτων, αλλά, πολύ χειρότερα, αποτυπώνεται εν μέρη και στις ίδιες τις επίσημες πολιτικές των μεγάλων κομματικών σχηματισμών και της ίδιας της Ε.Ε. (Ευρώπη φρούριο, στρατόπεδα συγκέντρωσης μεταναστών, γενικευμένη επιτήρηση, καταστολή, συμμετοχή σε ιμπεριαλιστικούς πολέμους κλπ).

Ο τοπικισμός και η μερικότητα της εθνικιστικής αντίληψης του κόσμου προσφέρει μια άμεση και απλουστευμένη ερμηνεία των προβλημάτων της καθημερινότητας.

Αυτή η απλούστευση προσφέρει βεβαίως και την άνεση εύκολων συμπερασμάτων («οι ξένοι παίρνουν τις δουλειές μας») και από την άλλη μπορεί και προβάλλει εύκολες και καθαρές λύσεις («να φύγουν»). Η φαστ φουντ “λογική” του φασισμού γίνεται ακόμα πιο δελεαστική καθότι η υλοποίηση της έχει να κάνει με τις ζωές των “άλλων” (οι “άλλοι” πρέπει να φύγουν, να αλλάξουν, να υποταχθούν στο έθνος, να επωμισθούν την οικονομική κρίση αφού με την στάση και παρουσία τους οι άλλοι είναι αυτοί που στερούν την απόλαυση από τους “καθαρούς” και “τίμιους”).

Ο φασισμός διαχρονικά επενδύει στον φόβο της μικρομεσαίας και του μικρομεσαίου που κινδυνεύουν να προλεταριοποιηθούν, στο φόβο των προλετάριων που κινδυνεύουν να μείνουν χωρίς δουλειά1. Στο φόβο των ιδιοκτητών ότι θα πέσουν θύμα κλοπής, στο φόβο των συντηρητικών ότι κινδυνεύουν οι παραδοσιακές αξίες. Απέναντι σε αυτούς τους φόβους, ο φασισμός προβάλλει τη συνταγή της στρατικοποίησης της κοινωνίας και την αυστηρή ιεράρχηση της στη βάση της εθνότητας, της κουλτούρας και της καταγωγής. Σε αυτά τα πλαίσια κατασκευάζει εσωτερικούς και εξωτερικούς εχθρούς και προσδίδει μεταφυσικές διαστάσεις σε έννοιες όπως το έθνος, τη φυλή, το αίμα, τον πολιτισμό, τον ανδρισμό. Ταυτόχρονα, κριτικάροντας το σύστημα μέσα από το πρίσμα της καταγωγής, απενοχοποιεί τον καπιταλισμό και φορτώνει όλα τα στραβά σε πολιτιστικούς και ηθικούς

παράγοντες (διεφθαρμένοι πολιτικοί, μειονότητες, περιθωριακοί/ές, μετανάστες/ριες, κάποιοι αχόρταγοι επιχειρηματίες και, φυσικά, όλοι οι θεωρούμενοι εσωτερικοί και εξωτερικοί εχθροί του έθνους στους οποίους περιλαμβάνονται όσοι βρεθούν στον δρόμο τους). Μπορούμε εδώ αβίαστα να πούμε ότι ο φασισμός είναι ο καλύτερος φίλος του καπιταλισμού αφού στην ουσία η ανάλυση του αποκρύβει ότι το οικονομικό πρόβλημα είναι δομικό του συστήματος και όχι αποτέλεσμα κάποιων επιμέρους συμπεριφορών. Δεν είναι λοιπόν παράξενο που διάφορες συνιστώσες του κράτους συνεργάζονται κατά καιρούς με φασιστικές ομάδες ούτε το ότι ο νεοφιλελευθερισμός υιοθετεί μια ανάλογη ρητορική κινδυνολογίας για να αποσπάσει τα όποια δικαιώματα απέμειναν στην εργατική τάξη.

Η κυπριακή περίπτωση – ιστορικό βάθος και κοινωνική διάχυση

Στην Κύπρο ο εθνικιστικός λόγος κυριαρχεί τουλάχιστον από τα μέσα του περασμένου αιώνα. Ενώ στην τ/κ κοινότητα η εθνικιστική ηγεμονία αμφισβητήθηκε έντονα και αποφασιστικά αυτή τη δεκαετία, στην ε/κ κοινότητα δεν είχαμε κάποια ανάλογη εξέλιξη καθότι ο αντι-εθνικιστικός λόγος και πράξη υπήρξε και παραμένει μειοψηφικός2 Παρά το ότι η διαίρεση της Κύπρου μετά τον πόλεμο του 1974 χρεώθηκε σε ένα κομμάτι της εθνικιστικής δεξιάς η κριτική που έγινε ήταν κυρίως για την τακτική που ακολούθησαν (ΕΟΚΑ Β΄, πραξικόπημα) και όχι για τις προθέσεις τους (περιθωριοποίηση ή και εξολόθρευση των Τ/Κ, ένωση με την Ελλάδα). Έτσι ο εθνικιστικός λόγος συνέχισε να κυριαρχεί έστω και αν η στρατιωτική ήττα του 1974 του αφαίρεσε την ικανότητα του πράττειν. Ένα μεγάλο κομμάτι του κατεστημένου υπεύθυνο για το 1974 επιβίωσε πολιτικά και κυβέρνησε τον τόπο μέχρι και σήμερα μεταφέροντας τον εθνικιστικό λόγο στις νέες γενιές μέσω της εκπαίδευσης, των μέσων μαζικής ενημέρωσης, του στρατού και της εκκλησίας. Έτσι είχαμε και συνεχίζουμε να έχουμε την αναπαραγωγή ενός κοινωνικά διάχυτου εθνικισμού ο οποίος όχι μόνο καταφέρνει να θέτει το πλαίσιο της συζήτησης στη δημόσια σφαίρα σε σχέση με το κυπριακό, τη μετανάστευση, την παιδεία3 αλλά και να αποτελεί την κοινωνική βάση και δεξαμενή για την συγκρότηση πιο ακραίων και επιθετικών συσπειρώσεων και καταστάσεων.

Σίγουρα όμως η ανοιχτή εμφάνιση “καθαρών” νεοφασιστικών οργανώσεων τα τελευταία χρόνια αποτελεί ένα ποιοτικό άλμα για το εθνικιστικό στρατόπεδο. Τόσο σε επίπεδο ιδεολογικό όσο και σε επίπεδο πρακτικής έχουμε να κάνουμε πλέον με τις γνωστού τύπου οργανώσεις που συναντάμε στην Ευρώπη οι οποίες ακροβατούν ανάμεσα στον κοινοβουλευτισμό και την παραστρατιωτική συμμορία. Μέσα στο ίδιο πλαίσιο πρέπει να ιδωθεί και η κάθοδος του Ε.ΛΑ.Μ. στις εκλογές και η προσπάθεια του να εμφανίζεται ως μια ακόμη άποψη στα πλαίσια της αστικής δημοκρατίας. Ακολουθώντας και αυτό την τακτική άλλων παρομοίων σχημάτων της Ευρώπης προσπαθεί με τον τρόπο αυτό να απο-ενοχοποίησει τον φασιστικό χαρακτήρα του. Οι παρακρατικοί του όμως μηχανισμοί μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας εκπαιδεύονται σε στρατιωτικού τύπου οργάνωση και βρίσκονται σε συνεχή επιφυλακή. Οι επιθέσεις που περιστασιακά φτάνουν στο φως της δημοσιότητας είναι μόνο η κορυφή του παγόβουνου. Η διεκδίκηση από μέρους τους της ιστορίας της ΕΟΚΑ και της ΕΟΚΑ Β΄, και του Γριβισμού συνολικά, εντάσσεται στο πλαίσιο της προσπάθειας για νομιμοποίηση δική τους, αλλά και του πραξικοπήματος του 1974. Καθώς μάλιστα σήμερα βλέπουν την εθνοκάθαρση και την διχοτόμηση της χώρας – στην οποία ο ε/κ εθνικισμός πάντα σε συνάρτηση με τον τ/κ εθνικισμό, αλλά και τον τουρκικό στρατό, έχει συμβάλει τα μέγιστα- να δέχεται κάποια αμφισβήτηση μέσα από το επαναπροσεγγιστικό και επανενωτικό κίνημα και τις ενδο-κυπριακές συνομιλίες, περισσότερο πεισμώνουν και μάχονται να διαιωνίσουν την εθνοτική σύγκρουση και τον εδαφικό διαχωρισμό. Απειλούν μάλιστα ότι δεν θα μείνουν απαθείς απέναντι στην προοπτική της ομοσπονδιακής λύσης.

Προς ένα διευρυμένο και ενεργό αντιφασιστικό μέτωπο

Θεωρούμε ότι η αντιμετώπιση του φασισμού δεν μπορεί να έχει επίκεντρο και πλαίσιο το αστικό κράτος ούτε και μπορεί να βασιστεί αποκλειστικά σε μια λογική που λέει “να λειτουργήσουν οι

θεσμοί" και "να εφαρμοστούν οι νόμοι" που απαγορεύουν π.χ. την υπόθαλψη ρατσιστικού μίσους, τις παραστρατιωτικές οργανώσεις, τη φασιστική βία κλπ. Ναι μεν η αστυνομία και το πολιτικό σύστημα πρέπει να τίθενται ενώπιον των ευθυνών τους, αλλά σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι ο αντιφασιστικός αγώνας είναι κομμάτι του αγώνα για την ανατροπή του καπιταλιστικού εκτρώματος. Οι φασίστες έδρασαν και δρουν ιστορικά υπό την ανοχή ή και ενίοτε την παρότρυνση του (βαθέως) κράτους και λειτούργησαν και λειτουργούν ως μια ακόμη συστημική επιλογή στην αναχαίτιση των ακηδεμόνευτων ταξικών και κοινωνικών αγώνων. Ο τρόμος που προσπαθούν να σπείρουν οι διάφορες φασιστικές συσπειρώσεις σε τελική ανάλυση προωθεί την λογική μιας υποταγμένης κοινωνίας σε ένα ισχυρό και αυταρχικό εθνικό κράτος. Οπόταν, ναι μεν η αστική δημοκρατία4 (με τα κόμματα και τους θεσμούς της) έχει ρόλο και λόγο να διαδραματίσει στην ευρύτερη προσπάθεια αναχαίτισης του φασισμού, αλλά ταυτόχρονα η αντιφασιστική δράση ενταγμένη αποκλειστικά στα πλαίσια της και σεβόμενη τα όρια της είναι και ανεπαρκής και περιοριστική και εν πολλοίς αναποτελεσματική.

Η μόνη ουσιαστική αντιμετώπιση του φασιστικού φαινομένου και της απειλής που αυτό αποτελεί, μπορεί να δοθεί από το ίδιο το υποκείμενο που απειλείται – την κοινωνία. Η πραγματική απάντηση στον φασισμό δεν μπορεί παρά να είναι κινηματική. Χρειάζεται μαζικότητα, αποφασιστικότητα και δυναμισμός. Χρειάζεται πολύμορφη, ευφάνταστη και πολυεπίπεδη δράση στα πλαίσια μιας διευρυμένης κοινωνικής και πολιτικής συμμαχίας τόσο στον βορρά όσο και στο νότο. Για να λειτουργήσει αυτή η συμμαχία χρειάζεται βέβαια κάποια βασική συναντίληψη και ένας ουσιαστικός αλληλοσεβασμός από τις διάφορες συνιστώσες του αντιφασιστικού κινήματος. Και σε πολιτικό επίπεδο χρειάζεται η συνειδητοποίηση ότι πέραν από τα αντι-ρατσιστικά φεστιβάλ, τις έρευνες, τις εκδόσεις και τις διαλέξεις, πέραν από τις παρεμβάσεις στη δημόσια σφαίρα, η πιο ουσιαστική απάντηση στις φασιστικές προκλήσεις, που όχι απλά εκθέτει τους φασίστες στην κοινωνία αλλά αλλάζει κιόλας τους πολιτικούς συσχετισμούς, δίνεται στους δρόμους και τις πλατείες!

Φάλιες – ελευθεριακό δίκτυο στη πόλη

Νιόβρης 2010

_

1Όταν εμφανίστηκε ο φασισμός την δεκαετία του 1920 στην Ευρώπη, είχε απέναντι του ένα οργανωμένο σοσιαλιστικό και κομμουνιστικό συνδικαλιστικό κίνημα που περιόριζε κάπως την πρόσβαση του στην εργατική τάξη και τον ανάγκασε να στηριχτεί αρχικά στα μικροαστικά στρώματα και εν τέλη στο μεγάλο κεφάλαιο για την επικράτηση του. Αντίθετα σήμερα σε συνθήκες αδυναμίας του συνδικαλιστικού κινήματος και της αριστεράς, ο φασισμός έχει διεισδύσει και σε μερίδα της εργατικής τάξης και των χαμηλότερων κοινωνικο-οικονομικών στρωμάτων και αυτό είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό.

2Υπάρχει βέβαια το επιχείρημα για την "αλλαγή παραδείγματος" (paradigm shift) και την νίκη του κυπρο-κεντρισμού επί του ελληνο-κεντρισμού. Αυτό όμως, δε συνεπάγεται υποχώρηση του εθνικισμού καθότι οι τ/κ όπως φυσικά και οι μακροχρόνιοι μετανάστες παραμένουν εκτός του κυρίαρχου κοινωνικού φαντασιακού περί "κυπριακότητας". Μάλλον πρόκειται για -έστω μερική- ενσωμάτωση της οπτικής του κυπριωτισμού (ανεξαρτησία της χώρας, αυτονομία από το Ελληνικό εθνικό κέντρο κλπ) μέσα στον ελληνοκυπριακό εθνικιστικό λόγο και πράξη.

3Σημειώνουμε εδώ την αποτυχημένη προσπάθεια της κυβέρνησης Χριστόφια και του ΑΚΕΛ (2008-2010) να προβεί σε εκπαιδευτική μεταρρύθμιση.

4Η αστική δημοκρατία αποτελεί ένα συμβιβαστικό πολιτικό και θεσμικό πλαίσιο που διαμορφώθηκε

μέσα από τους προηγούμενους ταξικούς και κοινωνικούς αγώνες. Εμείς δεν το κάνουμε βέβαια παντιέρα μας, αλλά ούτε και το απαξιώνουμε καθώς διεκδικούμε τα κατοχυρωμένα πολιτικά και κοινωνικά δικαιώματα που έχουμε ήδη κερδίσει εντός του.

Κυπριακό Πρόβλημα, Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση, Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση, Φυλλάδια, Φάλιες, Ελευθεριακό Δίκτυο στην Πόλη (Ομάδα), Δεκαετία 2010-2019, 2010, Φασισμός, Εθνικισμός, Λευκωσία (νότια), Λευκωσία

From:
https://www.movementsarchive.org/ - **Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο**
Cyprus Movements Archive
Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:
https://www.movementsarchive.org/doku.php?id=el:leaflets:falies:falies_fasistes

Last update: **2025/07/15 13:46**